

hátrálást intve neki, — aztán leeresztve karját, arra a helyre mutatott, ahol az országut belevéz a cédrus erdő sötétségébe.

Az őrnagy megértette és lovát visszafordítva, hátra lovagolt a kis esapathoz, mely követte őt s nem-tetszésétől félve, már a főserghez indult vissza.

—Dunning épen amott van, — mondta a vezérkarában levő kapitánynak. — Megölte emberét és lesz valami jelenteni valója.

Nagy türelemmel várakoztak kivont kardokkal, de bizony Dunning nem jelentkezett. Amint feljött a nap, az egész sereg óvatosan előre nyomult, a parancsnokuk egyáltalán esalódva érezte magát a Dunning közlegénybe vett füzalmában. A vállalkozás nem járt sikerrel, de maradt még valami tenni való.

A kis nyílt térségen ott az országut mentén megtalálták az elhullott lovat. Merőlegesen az állat nyakán keresztül, arccal felfelé s egy fej-lövés okozta nagy vérfolttal beszennyezve feküdt a Dunning közlegény holttesté, mereven mint egy szobor, már órák óta élettelenül.

A vizsgálat bőséges bizonyítékot szolgáltatott arra, hogy a cédrus erdőt a szövetséges hadseregnek egy desben álló nagyobb csapata negyedóra alatt elfoglalta...

II.

1862. év tavaszán a Buell tábornok serege Nashville-nél táborozott, erősen készülve ahhoz a tervezett ütközethez, mely a Shiloh melletti győzelmet eredményezte. Nyers kiképzetlen sereg volt az, ámbátor egyik-másik része már elég szolgálatot látott, jó egy pár ütközeten esvén át Nyugat-Virginia hegye között, meg Kentucky-ban. A háboru még kezdetén volt s a katonáskodás egy új foglalkozási ág amint azt amaz időszak fiatal amerikaija tökéletesen értelmelte aki annak egyik-másik sajátosságát egyáltalán nem találta kedve szerint valónak. Legfőbb volt ezek között az, ami lényeges része a fegyelemnek: az alárendeltség. — Az olyan aki gyermekora óta azzal a csalóka tévhitel van eltelve, hogy minden ember egyenlőnek született, a felsőbbeknek való feltétlen meghódolást nem egykönnyen tanulja meg és az amerikai katonára az ő „zöld és saláta korszakában“ nagyon rossz hirben áll. Így történhetett meg, hogy a Buell egyik emberét, John Bennett Greene közlegényt az a vád érte, hogy a tisztjét arcul ütötte. A háboru későbbi folyamán ezt már nem tette volna. De hát az ő katonai erkölcesének megjavításához az időt megtárgadták tőle: azonnal fogságba vetették a tiszt feljelentésére, hadi törvényszék elé állították és agyonlövésre ítélték.

— Te elverhetnél engem és ez hagyján volna, — mondta a halálra ítélt ember a panaszkodó tanúnak; — ez az amit te szoktál csinálni az iskolában, mikor őszinte voltál. Will Dudley és én ép oly jók vagyunk, mint te. Senki se látott engem, hogy tégedet megütöttem; a fegyelem nem türte volna el az ilyesmit.

— John Greene, ugy sejtem, neked igazad van ebben, szolt a hadnagy. Meg fogsz nekem bocsátan? Ez az, amiért én most hozzád jöttem.

Nem volt erre válasz és egy tiszt, bedugva fejét az őrségi sátor bejáróján, jelentette, hogy a látogatásra engedélyezett idő lejárt. Másnap reggel, amikor John Greene-t bajtársainak egy kivезényelt osztaga az egész brigád jelenlétében agyonlötötte, Dudley hadnagy hátat fordított a szomorú látványnak és egy imát mormolt el ingalomért, melybe saját magát is belefoglalta.

Néhány héttel ezután, mikor Buell vezetó hadosztályát átvitték a Tennessee folyón, hogy segítse a Grant megvert seregének felszabadításában, — sötét és viharos éj közeledett. A divízió az ütközet romcsaiból nyomult előre nagy óvatossággal az ellenség hadállása felé, amely kissé visszavonult, hogy a sorait újból rendezze. De villámlás előtt teljes volt a sötétség. Egy pillanatra sem szünet meg szakadni az eső s amikor a mennydörgés zúgott és nyögött, csak addig nem volt hall-

ható a sebesültek jajgatása, kik között a katonák vonszolták tova lábukat s akikben azok megbotlottak a sötétben. Halott volt ám itt nagyon sok, — oh, nagy bőségben voltak itt a halottak.

A hajnal legelső bágyadt szürkéségében, mikor a rajvonalba való előhaladás szünetet tartott a csatasorba való fejlődésben s az előcsapatok elvonultak, parancs ment széjjel a legénység nevének a felhívására. Dudley hadnagy csapatának első őrmestere a csapat élére állott s abe-rendben elkezdte az embereket nevéükön szólítani. Nem volt irott névsora de volt pompás emlékező tehetsége. A legények feleltek a neveikre, míg az őrmester a névsorban elért a G betűig.

— Gorham!

— Itt!

— Grayrock!

— Itt!

Az őrmester jó emlékező ehetsége szinte gépiesen működött.

— Greene!

— Itt!

A felelet tiszta, határozott, tévedést kizáró volt!

Egy látható mozgás, az egész csapat elejének megrezése mint egy villamos ütés-től, — tanusította a jelenet megdöbbenő voltát. Az őrmester elsápadt és szünetelt. A kapitány gyorsan melléje lovagolt és élesen mondá:

— Szóltsd ismét azt a nevet!

— John Greene!

— Itt!

Minden arc az ismeretes hang felé fordult; a két ember, aki között a John, Greene alakja a sorban rendesen állott, most egymással szemben volt elhelyezve.

— Még egyszer, — parancsolta a kérihetetlen kapitány s még egyszer hangzott, — egy kissé remegő hangon, — a holt ember neve:

— John Bennett Greene.

— Itt!

Ebben a pillanatban egy puska-lövés hangzott fel a homályból, kísérve egy köztető golyó vad süvítésétől, mely fent haladva, hallhatóan rehang, mintegy hatalmas pontot téve a kapitány eme felkiáltása után:

— Mi az ördögöt jelent ez?

Dudley hadnagy előtárgyolt a hátvédnél levő helyéről a legénységen keresztül.

— Ezt jelenti, — szolt, szétárva kabátját s egy szemmel láthatóan szélesedő vérvörös foltot mutatva a mellén. Térdei összecsapkoltak, — előre bukott és holtan terült el.

Az ezred nemsokára parancsot kapott, hogy hagyja el a tulzsufolt frontot s némi viszontagság után az ütközet folyamán nem került többé tűzbe. Sőt maga John Greene sem jelentkezett többé...

Angol eredetiből: *Zsoldos Benő.*

Minden megmunkálható darab földet be kell vetni.

Zágrábból írják: A kormánybiztos rendeletére a város területén és körletében levő üres telkeket mind művelés alá vették. A telkeken burgonyát, káposztát, babot, hagymát és más veteményeket természetnek. Az Ügető Egyesület tizenegy holdas bérelt területét is bevetették. — Zólyon városában a polgármester vezetésével bizottság alakult, melynek az a feladata, hogy a gazdaközöniséget irányítsa a termés biztosítását célzó munkájában. A bizottság fölhívást intézett a közöniséghez, melyben arra is figyelmezteti az érdekelteket, hogy a város belső területén levő telkeket is ki kell használni és egymás kölcsönös segítségével kell előmozdítani a mezőgazdasági munkák eredményes elvégzését.

Minden igaz és jó magyar — férfi és nő egyaránt — viseljen szövetségi hűség jelvényt. Kapható a főispáni hivatalban és minden jobb kereskedésben. Ara: 1 korona.

A befolyt összeg hadsegélyzési célokra fordítatik.

HIREK

0000

Munkára fel!

(Saját tudósítónktól.) Közeledik a tavasz, a mezőgazdálkodási munkálkodás ideje. Talán korábban köszönt be, mint máskor, de bizonyosan fontosabb feladatot hoz magával, mint rendesen. A világháboru pusztításait gazdasági téren fokozottabb termeléssel kell ellensúlyozni s a több munkára kevesebb erő áll rendelkezésre, mert hiszen a munkáskezek javarésze fegyvert forgat a haza védelmében. Ebből az következik, hogy az itthonmaradt lakosságnak a legnagyobb buzgalommal kell hozzájárnia a föld megműveléséhez, a minden irányban való gazdasági tevékenységhez. És ha már ezt minden épkézláb polgártól megkívánja a haza, különös mértékben követelheti meg azoktól, akik állami segélyben részesülnek azon a címen, hogy családfenntartójuk hadbavonult.

A törvény tudvalevően bőkezűen gondoskodik az ilyenekről, sőt nem ritka eset, hogy a hadbavonultak itthonmaradt családtagjai az állami gondoskodás folytán kedvezőbb anyagi helyzetben van, mint volt azelőtt. Amde a törvénynek egyáltalában nem célja előmozdítani a munkakerülést, a dologtalan életmódot. Éppen ezért a törvény gondoskodik is róla, — az 1914. évi XLV. törvénycikk — hogy a hatósági segélyt elveszti a hadbavonultak olyan családtagja, kiről megállapítható, hogy megélhetését megfelelő munka vállalásával biztosíthatná.

Ugy tudjuk, hogy a kormány a tavaszi munkaidő közeledtével rendeletileg hívja föl a főispánok figyelmét erre a törvényes intézkedésre. A rendelet, valamint a törvény, nem azt akarja elérni, hogy az élvezett közsegélyt egészben vagy részben elveszítsék azok, akik készségesen állanak munkába, az ilyenek továbbra is részesíthetők segélyben, minthogy a kereseti alkalom ilyenkor még nagyon hullámzik és szerfölött bizonytalan. Aki tehát alkalmilag olyan munkát kap, amelyből szükségleteit többé-kevésbé fedezheti, azt még nem fosztják meg a hadbavonultak családtagjainak járó állami segélyösszegtől. De igen is megfosztják azt, aki visszautasítja a kínálkozó alkalmat, paragon hagyja munkaerejét, s ölbetett kezekkel várja, hogy hereként el-tartsák.

Olyan idöket élünk, amikor a haza minden fiától súlyos áldozatokat követel, sokaktól életüket is; lehetetlen, azaz teljességgel megengedhetetlen tehát, hogy legyenek állampolgárok, akik a nemzet általános nagy erőfeszítését mintegy páholyból nézik s lábukat lógatva, tartatják ki magukat az állammal. Hisszük, hogy ilyenek nem is lesznek a munkaszerető magyar nemzet kebelében. — Mindenki megérti, akinek ép a teste és a lelke, különösen nagy jelentőségét annak a szónaknak, hogy munkára fel! A rendelet tehát a munkás társadalom tagjait fogja megnyugtanni aziránt, hogy amíg ők önként verejtékeznek, azalatt más sem, senkisémm heverhet az állam elnézéséből ingyélékként.

— A Back-malom ügye. A Back-malom kihágási ügyében Szalay József dr. csüörtökön reggel 9 órakor hirdeti ki az ítéletet. Ebben az ügyben illetékes helyről a következők közlését kérték tőlünk:

„Nem kívánok P. L. urral polemizálni, már csak azért sem, mert ez célhoz nem vezetne és hiábavaló kísérlet volna valakit meggyőzni akarni, aki egy oly ügyben, mint a Back-malom ismert pere, most már másodszor kiáll a nyilvánosság elé, anélkül, hogy az ügyet egyáltalában ismerné. Ezt bebizonyítandó, de még oly célból is, hogy a távolabb állók is P. L. ur legtöbbnyire alaptalan kifakadásait kellőleg mérlegelhessék, tényként helyreigazítom, hogy nem a Schütz-féle eladások képezik a bírói ítélet tulajdonképeni